

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

17 februarie 2012

FPD 2 Nr. 11

Comisiei juridice,
numiri și imunități

*Amendament
la proiectul de Lege pentru modificarea
și completarea unor acte legislative
nr. 1687 din 20.07.2011*

Propuneri de modificări la Codului Contravențional prin modificarea și includerea articolelor noi după cum urmează:

Se adaugă următorul Capitol:

Capitolul IV -I MĂSURILE DE SIGURANȚĂ

Art. 40¹. Scopul și tipurile măsurilor de siguranță (1) Măsurile de siguranță au drept scop înlăturarea unui pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea contravențională. (2) Măsuri de siguranță sunt: a) avertizarea;b) confiscarea specială.

Art. 40². Avertizarea Pentru prevenirea utilizării bunurilor în scopul comiterii contravențiilor, persoanele fizice sau juridice, bunurile cărora au fost utilizate de către alte persoane la comiterea contravențiilor sunt preîntâmpinate despre necesitatea neadmiterii utilizării în continuare a bunurilor sale pentru comiterea contravențiilor. Avertizarea are loc prin preîntâmpinarea în scris contra semnătura persoanei preîntâmpinate, unde se menționează despre utilizarea bunurilor persoanei preîntâmpinate la comiterea contravențiilor și necesitatea neadmiterii pe viitor a utilizării bunurilor în scopul comiterii contravențiilor sub riscul aplicării unei sancțiuni mai aspre inclusiv confiscarea bunurilor.

Art. 40³. Confiscarea specială (1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la comiterea contravențiilor sau rezultate din contravenții.(2) Sunt supuse confiscării speciale bunurile:a) utilizate în scopul comiterii contravenției;b) rezultate din fapta prevăzută de prezentul cod, precum și orice venituri de la aceste bunuri, cu excepția bunurilor și

veniturilor care urmează a fi restituite proprietarului legal; c) date pentru a determina comiterea unei contravenții sau pentru a-l răsplăti pe contravenient; d) dobândite prin comiterea contravenției, dacă nu urmează a fi restituite persoanei vătămate sau nu sunt destinate pentru despăgubirea acesteia; e) deținute contrar dispozițiilor legale; f) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din contravenții și din veniturile de la aceste bunuri; (3) Confiscarea specială se aplică persoanelor care au comis fapte prevăzute de prezentul cod. Pot fi supuse confiscării speciale și bunurile menționate la alin.(2), dar care aparțin altor persoane și care le-au acceptat știind despre dobândirea ilegală a acestor bunuri sau despre utilizarea lor în scopul comiterii contravenției.

Art. 287¹. Practicarea ilegală a activității de transportare a călătorilor

(1) Transportarea călătorilor cu unitatea de transport de până la opt locuri, inclusiv șoferul, contra unui preț promis sau achitat, de către o persoană, ce nu este titular de licența privind dreptul de transportare a călătorilor, sau nu este angajatul unui agent transportator - titular de licența privind dreptul de transportare a călătorilor

- se pedepsește cu amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea șoferului de dreptului de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 3 luni

(2) Transportarea călătorilor cu unitatea cu mai mult de opt locuri, inclusiv șoferul, contra unui preț promis sau achitat, de către o persoană, ce nu este titular de licența privind dreptul de transportare a călătorilor sau nu este angajatul unui agent transportator care deține o licență privind dreptul de transportare a călătorilor

- se pedepsește cu amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea șoferului de dreptului de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 3 luni;

(3) Pseudoactivitatea de efectuare a transporturilor la comandă, pseudoactivitatea de efectuare a rutelor regulate, pseudoactivitatea de efectuare a transporturilor turistice precum și pseudoactivitatea de efectuare a transportului în folos propriu, adică transportarea călătorilor, contra unui preț promis sau achitat, simulând efectuarea transporturilor la comandă, a rutelor regulate sau turistice sau în folos propriu, fie de către persoane ce nu dispun de dreptul de efectuare a transporturilor la comandă, regulate sau turistice sau în folos propriu, fie în lipsa documentelor obligatorii pentru efectuarea transporturilor la comandă, turistice sau în folos propriu, prevăzute de legislația în vigoare

- se pedepsește cu amendă în mărime de 150 unități convenționale, cu privarea șoferului de dreptului de a conduce vehicule pentru o perioadă de 3 luni;

(4) Favorizarea activității de transportare ilegală a călătorilor manifestată prin:

- punerea la dispoziție sau darea în posesie sau folosință oneroasă sau gratuită a unității de transport unei persoane în scopul practicării de către ultimul a activității ilegale de transportare a călătorilor, prevăzută în alin. 1-3 al prezentului articol,

- permiterea de către proprietarul sau posesorul legal a posesiei și folosinței unității de transport în favoarea persoanei care a fost supusă anterior pedepsei contravenționale pentru una din contravențiile prevăzute de alin 1-3 al prezentului

articol, după primirea avertizării de către proprietarul sau posesorul legal prevăzute de art. 40² al prezentului Cod, dacă ulterior avertizării, persoana a comis una din contravențiile prevăzute de prezentul articol

- se pedepsește cu amendă în mărime de 100 unități convenționale;

(5) Favorizarea activității de transportare a călătorilor manifestată prin aceleași acțiuni prevăzute în alin.(4) al prezentului articol comisă de către o persoană juridică

- se pedepsește cu amendă în mărime de 150 unități convenționale;

(6) Comiterea și/sau favorizarea de către aceeași persoană pe parcursul unui an calendaristic a uneia din contravențiile prevăzute la aliniatele (1) – (5) ale prezentului articol,

- se pedepsește cu amendă în mărime de 150 unități convenționale cu confiscarea specială a unității de transport care a fost utilizată pentru comiterea contravenției prevăzute de prezentul articol cu privarea șoferului de dreptul de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 1 an.

Art. 400 CC La art. 400 alin (1) după sintagma “art. 285, 286,” de adăugat “art. 287¹”

Deputat în parlament:

E. Botnar

Notă explicativă

***la amendamentul la proiectul de Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
nr. 1687 din 20.07.2011***

Inițial, proiectul nr. 1687 conținea propunerile de modificare a Codului Penal, care includea reglementarea suplimentară a două infracțiuni noi, una ce ține de trecerea frontierei de stat și alta legată de activitatea ilegală de transport de călători. Necesitatea reglementării componentei proiectului de lege ce ține de trecerea frontierei de stat, se deducea și din angajamentele asumate față de UE privind reglementarea regimului de vize. Însă după divizarea prevederilor acestui proiect de lege în două componente, și separarea transportului ilicit de persoane pentru a fi reglementate de Codul Contravențional, conținutul proiectului de lege nu mai are nimic comun cu regimul de vize și respectiv cu angajamentele față de UE, dar nu și-a pierdut actualitatea deoarece fenomenul transportului ilicit prezintă un pericol social și trebuie combătut.

Însăși activitatea ilegală de transport de pasageri reprezintă o formă specifică a activității ilegale de întreprinzător, motiv din care componenta contravenției urmează a fi inclusă în capitolul ce prevede șirul de contravenții din domeniul antreprenorialului. În amendament se propune ca numărul articolului să fie **287¹**.

Considerăm că includerea acestei norme în capitolul contravențiilor ce atentează la regimul în transporturi este greșită deoarece obiectul acestei contravenții are la bază o activitate ilegală de întreprinzător.

Redacția nouă a normei juridice ce prevede reglementarea contravenției de transportare ilegală a călătorilor, ce se conține în amendament are drept scop crearea unui mecanism eficient de combatere a transportului ilicit de persoane.

În prezent transportul ilicit de călători devine o activitate permanentă cu volumuri ce se află în creștere continuă de câțiva ani. Această activitate paralizează transportul de călători efectuat în cadrul legii, diminuează substanțial plățile la bugetul de stat și totodată constituie un temei pentru favorizarea unor alte fenomene ilegale precum corupția, protecționismul, exploatarea unităților de transport defecte, conducerea în stare de ebrietate a mijloacelor de transport sau fără trecerea controlului medical de către șoferi etc.

Evoluția mecanismului legal ce reglementează activitatea de transportare a călătorilor din ultimii ani a demonstrat o tendință periculoasă de a diminua sancțiunile pentru transportul ilegal de persoane și a înăspri sancțiunile pentru încălcările comise de transportatorii legali.

Proiectele de legi elaborate de Ministerul Transporturilor și îndreptate împotriva transportului ilicit s-au dovedit a fi cu un conținut vag, ce permite interpretarea lărgită și poate avea riscul ca normele propuse de minister să poată fi aplicate iarăși împotriva transportatorilor legali. Chiar redacția aprobată în prima lectură a proiectului nr. 1687 conține formulări, prin care vor fi atrași la răspundere iarăși doar transportatorii legali. Redacția inițială nu ține cont de formele și tipurile de transport ilicit de persoane existente și încearcă printr-o normă generală să sancționeze toate formele de transport ilicit de persoane. În redacția inițială legea nu-și va atinge scopul, deoarece în procesul aplicării va deveni un instrument suplimentar de constrângere a transportatorilor legali, și va fi inutil împotriva transportatorilor iliciți, din cauza imposibilității probării faptei.

În Codul Contravențiilor Administrative, care a fost în vigoare până la adoptarea actualului Cod Contravențional încălcările de ordin financiar din domeniul transportului de pasageri au căpătat o reglementare amănunțită astfel fiind stabilite separat așa contravenții ca neînținerea biletului de călătorie, neînregistrarea biletului de călătorie, necompletarea în modul corespunzător a CFP, ieșirea la rută a unității de transport fără controlul tehnic, ieșirea la rută a șoferului fără control medical, transportarea călătorilor în lipsa documentelor prevăzute de Regulamentul Transporturilor Auto de Călători și Bagaje etc. Majoritatea acestor încălcări prevedeau sancțiuni de la 1000 la 2000 lei. Iar contravenția - transportarea călătorilor fără documentele prevăzute de Regulamentul Transporturilor de Călători și Bagaje - inițial a fost propusă ca o contravenție îndreptată contra transportatorilor iliciți, însă pe parcursul avizării de către diferite ministere și modificările textului inițial nemijlocit în Parlament au creat o contravenție care se aplica doar șoferilor antrenați în transportul legal de persoane, unde întreprinderea dispunea de toate documentele necesare, dar din imprudență la momentul controlului nu toate documentele se aflau la bordul unității de transport. Această contravenție, care se comitea doar din imprudență era sancționată cu 2000 lei pentru fiecare caz.

În rezultatul adoptării Codului Contravențional, situația cadrului legal ce ține de combaterea transportului ilicit s-a agravat. Transportul ilicit continuă să se încadreze doar în activitatea ilegală de întreprinzător. Iar odată cu adoptarea unor cerințe procedurale mai stricte, transportul ilicit de persoane devine foarte greu de probat. La aceasta se mai adaugă că competența depistării și aplicării sancțiunilor pentru această contravenție revine Inspectoratului Fiscal. Astfel, în prezent lupta cu transportatorii iliciți de persoane nu există. În prezent transportul ilicit de persoane, după calculele estimative reprezintă circa 30 % din volumul total al serviciilor de transport de persoane. După caracterul acestor transporturi deosebim transporturi ilegale practicate ocazional sau periodic (1) și

transporturi ilicite practicate ca activitate de bază (ocupatie) a persoanelor fizice (2). După aria de activitate a transportatorilor iliciți deosebim transporturi în raza unei localități - municipii și centre raionale (majoritatea fiind în regim taximetric) (1), transporturi suburbane în raza unui raion sau suburbiile unui municipiu (transport taximetric și cu microbuze) (2), transporturi interurbane, între centrele raionale și Chișinău (preponderent cu microbuze) (3) și transporturi internaționale (dominant cu microbuze, proporții mai mici în regim taxi) (4). După gradul de camuflare a transporturilor ilicite deosebim transporturi unde în totalitate lipsește corespunderea oricărei cerințe legale, fiind suficientă doar probarea caracterului oneros al transportului pentru atragerea la răspunderea a persoanei (1) și transporturi care au ca acoperire juridică dar simulată prezenta unor documente – cum ar fi transporturi la comandă, turistice, transporturi în interes propriu (transportarea călătorilor la locul/ de locul de muncă) probarea căruia este mult mai dificilă (2). Toate transporturile în dependență de caracter, arie, grad de camuflare își au mecanismele specifice de eschivare de la răspundere, subiecții săi specifici și chiar nivele diferite de protecție din partea funcționarilor publici. În marea sa majoritate transportatorii iliciți nu pot activa eficient decât din preajma unor gări și stații auto, având ca protectori și angajații acestor gări sau stații auto. În locurile unde s-a format o aglomerație permanentă de transportatori iliciți apar reguli nescrise între ei referitoare la orele de ieșire la „serviciu”, respectarea rândului de încărcare, modul de înștiințare reciprocă despre unele operațiuni speciale îndreptate împotriva lor, colectarea colectivă a unor taxe etc. Gradul de pericol al circulației rutiere al transportului ilicit este extrem de ridicat față de transportul legal de pasageri, chiar și atunci când transportatorul legal comite careva nereguli. Unități de transport ce nu corespund cerințelor pentru transportarea călătorilor, unități de transport defecte, lipsa oricărui control tehnic și medical, șoferi necalificați, în unele cazuri dependenți de alcool și droguri persistă în transportul ilicit de călători. În scopul evitării unor sancțiuni ce ar duce la reținerea, sechestrarea unității de transport majoritatea transportatorilor iliciți utilizează unități de transport înregistrate după persoane apropiate - rude, prieteni.

Combaterea transportului ilicit de către organele fiscale a scos la iveală încă o realitate - organele fiscale nu au aptitudini operative, acționează formal și se concentrează mai mult asupra controlului documentelor (fiscale). Această situație a determinat transportatorii iliciți să inventeze diferite motive despre rudenia lor cu persoanele aflate în salonul unității de transport, despre transportarea gratuită etc. De aceea considerăm că competența în combaterea transportului ilicit de persoane urmează a fi atribuită organelor MAI. Procesul de documentare a transportatorilor iliciți din ultimii ani a reușit să evidențieze una din mijloacele importante de camuflare a șoferilor iliciți și a acelor proprietari care dispun de mai multe unități

de transport și "își angajează" șoferi pentru practicarea ilegală a transportului de persoane - înregistrarea unităților de transport după persoane interpușe sau procurarea unității de transport fără înregistrarea proprietății și conducerea acesteia în baza procurii. La stoparea unității de transport și eventuala necesitate de reținere sau sechestrare a acesteia se constată că unitatea de transport aparține cu drept de proprietate unei alte persoane care nu are atribuție la activitatea ilegală în care este implicată unitatea de transport.

Ținând cont de aceste împrejurări, considerăm că textul inițial al normei contravenționale urmează a fi modificat pentru a putea reglementa și sancționa fiecare formă a contravenției, și pentru a avea posibilitatea de a atrage la răspundere tot cercul de persoane implicate în activitatea ilegală. Însăși normele propuse spre a fi adoptate se conțin într-un singur articol, pe care considerăm de a fi plasat sub nr. **287¹**, care este următorul după șirul de articole din capitolul XV ce prevăd contravențiile din domeniul activității de întreprinzător și se plasează până la șirul de articole ce prevăd contravențiile cu caracter financiar, fiscal și cu valori mobiliare.

Totodată pentru persoanele care deja au fost supuse unei sancțiuni contravenționale prevăzute de art. **287¹** al CC, dar care continuă aceeași activitate, considerăm necesar de aplicat un mecanism de aplicare clară a confiscării speciale, propunem introducerea unui capitol nou - Capitolul IV-I cu articolele noi **40¹**, **40²**, **40³**. Capitolul nou va reglementa analogic Codului Penal măsurile de siguranță. Proiectul de lege propus are drept scop implementarea unor norme juridice clare care să fie îndreptate contra transportului ilicit de persoane, să creeze un mecanism clar de aplicare a măsurilor de siguranță, inclusiv confiscarea precum și atribuirea competenței combaterii transportului ilicit în exclusivitate organelor MAI, cu aplicarea sancțiunilor de privare a dreptului de a conduce unitatea de transport și sancțiunea confiscării speciale de către instanțele de judecată.

E. Șofina